

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TWICE WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF CANADA...

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень, у вівторок, четвер і суботу.

Видля Робітничо-Фармерське Видавничє Товариство, заїнкорпорованє в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Дому, на розі вулиць Річарда і МакГрегора, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

COR. RICHARD AVE. AND MCGREGOR ST., WINNIPEG, MAN., CANADA.

ЯК ХТО ПОМАГАВ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

Як у вересні минулого року надійшли були вісти про жалюві повні на Західній Україні, важким болем лягли вони в груди наших робітників і фармерів в Канаді, виходив з західно-українських земель. Пригадалося і без того тяжке, злиденне життя наших братів й сестер в старому краю в шляхетсько-боярській неволі, якому нещадна стихія-повиень загрозила ще й страшними муками і смертю від голоду та холоду. Жаль і співчуття охопили всіх тих, що знають горе працюючих в нещастю.

Тоді наші робітничо-фармерські організації, не даючи часу, перші організували Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні й розпочали кампанію збирання жертв на допомогу потерпілим від повені селянам і робітникам. На перший погляд цього комітету шире відгукнувся наш робітничо-фармерський загаль. Де лише існують місцеві робітничі або фармерські організації, або де живуть їхні симпатичні, негайно утворено місцеві комітети допомоги, що взялися шире до праці. Як вінніпегський центральний Комітет Допомоги Жертвам Повені, так і всі місцеві, працювали безкорисно, без одного цента, заплаати і без думки про неї, при чому їхні члени самі ще витрачали багато часу й грошей, щоб тільки допомогти своїм братам і сестрам у великому нещастю.

Як лише стали напливати до центрального комітету жертви, він кожний присланий цент повітковував в нашому часописі, щоб кожний жертводавець знав, що його жертву одержано, щоб привселюдно переводити рахунок всіх зібраних грошей. Наш робітничо-фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні встановив звязки з Робітничо-Селянським Комітетом Допомоги Жертвам Повені у Львові і до нього послав зібрані гроші. Пізніше вислав він ще й т. І. Навізького, як свого представника до старого краю, якому кошти подорожі і видатки платять наші робітничо-фармерські організації ТУРФДім і Р.З.Т., щоб не витрачати на це грошей, зібраних на допомогу жертвам повені.

Всі приходи й розходи, всі найдрібніші рахунки цей комітет прилядно опубліковував в нашому часописі. З його звітів, особливо ж з поданих в останньому числі нашого часопису фотографічних відбиток посвідчень, наш робітничо-фармерський загаль мав можливість переконатися, як чесно й совісно проводив і провадить свою працю наш робітничо-фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні, та як чесно й совісно працював старокраєвий Робітничо-Селянський Комітет Допомоги Жертвам Повені. Ми певні того, що наші робітники й фармери що працю належно оцінять і дадуть за нього признання цим комітетам, на яке вони заслуговують.

АКЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПАНІВ, ПАНКІВ ТА ПІДПАНКІВ.

Всім відомо, що українські панки, попи та підпанки з ріжних іротиробітничих та протифармерських угрупувань в Канаді зразу нічого не робили в справі допомоги жертвам повені, мабуть очікували, що скажуть старші пани з старого краю. Аж як довідалися, що в Галичині утворено полівсько-панський, — як вони його назвали — "Крайовий Комітет Допомоги Жертвам Повені", тоді й вони заворушилися. Спершу почали вони акцію кожне угрупування з'окрема, а згодом об'єдналися під вивіскою так званого Українського Червоного Хреста. Як тут, так в старому краю, ці комітети відлекувалися від комітетів робітничо-фармерського та робітничо-селянського, називаючи їх "більшовицькими".

Старокраєвий полівсько-панський комітет об'єднався з полівсько-панськими урядовими комітетами, хоч навіть сама українська буржуазна преса писала, що польський уряд допомагає жертвам повені не дає. До цієї об'єднаної українсько-полівсько-панської протиробітничої і протиселянської компанії увійшов таким чином і Український Червоний Хрест у Вінніпегу, а його готиники йшли у спільну полівсько-панську "урядову" касу. Цей крок старокраєвих і тутешніх українських панів, панків і підпанків не був випадковим і не лише політичного значіння: він був дальшим проявом їхнього політичного курсу на жолоб буржуазної Польщі і проти революційно-визвольного руху працюючих мас Західної України та проти Радянської України.

Український Червоний Хрест у Вінніпегу почав свою роботу зовсім по панськи: навав собі офіс в канцелярії адвоката Дима, двох платних урядників і попровадив "всенародною кампанію". Як відізнає до нього український робітничо-фармерський загаль в Канаді, найкраще свідчить той факт, що він (У.Ч.Х.) не зібрав досі й половини того, що зібрав робітничо-фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні. — І не збере, не зважаючи на те, що він претендує на заступництво "всього українського загалу, крім комуністів". Об'єднання знову з полівськими панями відкрило очі багатьом із тих, що під впливом свого найішого українського патріотизму ще до недавня йшли за українськими панями, панками, підпанками й полами всякої масті.

В той час, як наш робітничо-фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені опублікував прилядно всі свої рахунки, до найдрібніших розходів, виказав фотографічні відбитки отриманих посвідок, Український Червоний Хрест чогось не сказав до тепер ні слова про свої такі розходи, як за рент офісу, — платити він його чи не платити, — платню урядників то-що. Він може й не подавати тих рахунків, де його справа, але воно цікаво було-б довідатися, скільки ті його урядники брали платні, тай за що вони її брали. Дехто каже, що вони брали по сто, а дехто, що по двіста доларів на місяць. Цікаво теж, гадаємо, було-б для жертводавців, що посилали свої жертви до Українського Червоного Хреста, довідатися, чому то Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні платив банкови за пересилку каблем 2,000 доларів тільки 20 доларів, а Український Червоний Хрест платив за пересилку такої-ж суми вдвоє

більше, тоб-то 40 доларів. Український Червоний Хрест повинен теж висвітлити, як це так сталося, що він вислав гроші для жертв повені на Буковину, а там ніхто про них і не чув нічого, як про це лише "Боротьба". Не завадило-б, щоб Укр. Червоний Хрест подав бодай кілька назвиск хоча-б яких небудь панів, попов, або-ж хоч паламарів, що з пересланих ним грошей одержали допомогу від "Крайового Комітету". Це дало-б можливість порівняти, як і кому допомагав в старому краю полівсько-панський "Крайовий Комітет" з тим, що й як робив Робітничо-Селянський Комітет Допомоги Жертвам Повені, який прислав навіть до Канади багато своїх виказів розподілу жертв між селянами й робітниками.

УКРАЇНСЬКІ АГЕНТИ ПОЛІВСЬКО-ПАНСЬКОЇ ПОЛІЦІ.

Власне, щира праця Робітничо-Селянського Комітету Допомоги Жертвам Повені в старому краю і його зростаючий, широкий вплив на робітничо-селянські маси, стали сідло в очі українським полам, панам, панкам і підпанкам (так як колючо в боці українським панкам та підпанкам в Канаді є наш робітничо-Фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені), тому вони стали поширювати проти нього провокаційно-брехливі вісти, нацькували на нього полівсько-панську поліцію, яка й розвідала його. Як було висвянено у заяві нашого комітету в минулому числі нашого часопису, секретаря-скарбника Роб. Сел. Комітету Допомоги Жертвам Повені судять зараз за це, що він відмовився віддати полівсько-панській поліції 6,000 доларів, що ще були не роздані на руках комітету тоді, як його розвідало.

Кожному українському робітникові й фармерові зрозуміло, що Роб. Сел. Комітет Допомоги Жертвам Повені поступив правильно, що не дав цих робітничо-фармерських грошей полівській поліції. Але українські пани, попи, панки й підпанки стали на становищі агентів полівсько-панської поліції. Вони зняли галас, що той комітет "спроневірів" 6,000 доларів, бо не хоче видати їх в руки полівсько-панської поліції. Об'єднавшись з полівськими панами, вони бажали-б допомогти приборкати й підпорядкувати полівсько-панській поліції українські робітничо-селянські маси. Біда тільки, що сили не хватало.

Жовтою стрічкою тягнеться негідна брехня проти Роб. Сел. Комітету Допомоги Жертвам Повені в полівських, українських, російських і інших протиробітничих та протиселянських газетах як в старому краю, так і тут за океаном. Полівська контрреволюційна преса бреше, що той комітет діставав долари від "більшовиків з Радянського Союзу" на те, щоб "Малопольську" від Польщі відторвати, а іх українські підполітоски-газети в Канаді та Злучених Державах притакують, що імено "так, так так". Не дав комітет грошей полівсько-панській поліції, значить "спроневірів", бо як-же він сміє не підчинитися "владзі", з якою тутешні полівсько-панські запродавці й підніжки у притяльських відносинах, який вони допомагають в боротьбі проти визвольних змагань українських трудових мас.

Ясно, що вся ця кампанія брехні має за мету закрити злочин полівсько-панської поліції і негідну, шкідливу роботу всіх її українських агитур-прислужників. Але ця штука не вдасться. Українські робітники й селяне на Західній Україні, а також робітники й фармери в Канаді та Злуч. Державах не дадуться збити з пантелику. Навпаки, ця кампанія ще більше відкриє перед ними справжнє обличчя їхніх "рідних" ворогів і вони зажадають від них самих точних рахунків.

Українські агенти полівсько-панської поліції в Канаді з'окрема повинні затямити собі, що вони то розписували в своїх доносках про "публичну контролі" і що вже час, щоб вони домагалися цієї "публичної контролі" від дуже близького до них Українського Червоного Хреста. Робітничо-Фармерський Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні, до якого вони чіплялися, давав і дає завжди всі свої рахунки в нашому часописі до привселюдного відома. Час вже, щоб українські панки й підпанки зажадали від свого власного Українського Червоного Хреста, щоб він виявив "публичну контролі" всі свої рахунки, підтверджені документами, щоб всі знали, як хто орудував громадськими грошима, як хто помагав жертвам повені і яким саме жертвам. "Публична контролі" ждатиме на ці рахунки.

ДЕСЯТЬ ЛІТ ТУРФДІМ.

В місяці березні цього року буде 10 літ, як заснувалася в Канаді наша велика робітничо-фармерська культурно-освітня організація Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім. Десять літ — вік не довгий, ає коли зважити ті умовини, в яких започаткувалася наша організація, потім перші роки, в яких вона боролася за своє існування, потім ті досягнення, які вона завоювала, то побачимо, що Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім справді хоч не багато ще прожило, зате-ж багато пережило.

Ми не будемо застановлятися на цьому місці над тим, як розвивалася наша організація, як вона крок за кроком завойовувала все нові й нові позиції на культурно-освітнім фронті. Про це прийдесть говорити згодом. Ми хочемо тут тільки коротко відмітити ті ділянки культурно-освітньої праці, в яких ТУРФДім зараз працює.

Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім — це тепер дуже складна організаційна машина, що твориться днями й вечерами протягом останніх десяти літ. ТУРФДім, це не є лише самі його відділи та товариства. ТУРФДім. — це — 81 загальний (мішаний) відділ, 45 відділів Жіночої Секції, 41 відділів Секції Молоді, 6 товариств, 59 драматично-співачівських гуртків, 56 мандолінових і інших оркестрів, 41 діточий шкіль, 56 заїнкорпорованих на доміняльну інкорпорацію будинків, кілька площ та 6 будинків ще не заїнкорпорованих. І це ще не ціле ТУРФДім. Ціле Товариство Україн-

ськи Робітничо-Фармерський Дім, це та велика культурно-освітня праця, яку воно провадить між українськими робітниками й фармерами по цій Канаді, це та величезна громада людей, що кожної сугуботи та неділі відвідає його представлення, концерти, митинги, лекції, це ті 2,000 дітей, що вчать в його школах, це сотки дітей, що вчать музики, співу, української мови, це знову інші сотки молоді, що вчать в народних танках, це школи для неписьмених, освітні курси на місяць і другий Вищий Освітній Курс в центрі. ТУРФДім, це — членина нашої робітничо-фармерської преси, яка поруч з ним зростає й розвивається. Кажу частину, бо до цієї преси мають також право й інші робітничо-фармерські організації, хоч ТУРФДім було перше і якийсь час одиноким, що підтримувало свою пресу.

Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім, це неустана праця соток рідних гуртків, що приютились в десятках власних і рентованих будинків і кожного вечера, а в неділі та святотні дні — кожного дня провадить безплатну муравлину працю над здобуттям знання, свідомості, над освідомовлянням не лише себе, але всіх робітників і фармерів, що працюють над панами, як би то освідомити неосвідомлених, зорганізувати неорганізованих, як би то всіх українських робітників і фармерів зробити культурними людьми, передовими у всій працюючій класі цієї країни.

На жаль, ми не мали ще ча-

МУЗЕЙ КУЛЬТІВ В КИЇВІ.

Буша кїївська лавра тепер наукова інституція.

Лаврський музей Культів у Києві почав формуватися 1923 року. Коли на користь голодних вилучували церковні цінності з храмів, усе коштовне з боку історичного й художнього було передано музею. Це надзвичайно збагатило наукову збірку.

Лаврський музей культів, проіснувавши такій короткій час, нині являє виключно цікаву збірку, розташовану в просторих манастирських світлицях за принципом історії релігій.

Досі музей культів, який як складова частина входить до музейного городка, тулявся в тісних кімнатах, але на декількі роковини Жовтня, коли ВУЦВК постановив перетворити Лавру з осередку релігійного на осередок науки — Всеукраїнський Культурний Заповідник, — музей перейшов до великого звільненого корпусу й зразково розташував свої експонати.

Серед трудящого людю інтегрує до музею величезний: протегретьо тільки Жовтневих днів його відвідало 10,000 осіб, пересічне-ж відвідування на сезон сягає 40,000.

Ось перед нами низка кімнат, сповнена тисячами богів і божків, великих і маленьких, з боку глянувши — кумедними причадалами, дивовижними знаряддями складних ритуалів різноманітних релігій.

Ось голова єгипетського жерця (мумія), що жив по-над 2,000 років тому. Гордо студив він свої тонкі губи, дивлячись у вічі вам, глядачеві — найновішій людині, через си-

МІЖНАРОДНІЙ КОНГРЕС ВІЛЬНОДУМЦІВ У БЕРЛІНІ.

На початку січня (відкрився 4-го) відбувся в Кельні (Німеччина) міжнародний конгрес пролетарських вільнодумців, в якому взяли участь організації пролетарських вільнодумців різних країн. Польська делегація заарештована в Польщі і вона не змогла прибути на конгрес.

Конгрес вшанував пам'ятть жертв ліпневих подій у Відні. Бурхливими оплесками зустрів конгрес привітальні телеграми від декількох радянських університетів, а іронічна заувага голови міжнародного об'єднання пролетарських вільнодумців Гартвіга, що від німецьких університетів, ще не одержано жадної телеграми, викликала веселий регіт. До конгресу прислано багато привітань від різних організацій.

Від імени Виховачого Комітету Комуністичної Партії Німеччини привітань конгрес т. Шнейдер, який вказав на потребу для пролетарських вільнодумців предляти до пролетарського фронту боротьби проти культурної реакції фашизму, небезпеки війни та за оборону Радянського Союзу.

роботу серед жінок і юнацтва і повести боротьбу з так званим християнським або релігійним соціалізмом".

Говорачи про небезпеку війни капіталістичних держав проти С.Р.С.Р., промовець заявив, що підготування війни проти С.Р.С.Р. має в собі ідеологічні моменти. Промовець ставить за приклад боротьбу православної церкви проти комунізму в С.Р.С.Р.

Наприкінці т. Лукачевський зазначає, що Інтернаціонал вільнодумців до цього часу не досить послідовно керувався наукою Маркса. Не в достатній мірі висвітив Інтернаціонал питання, що таке держава та як провадити класову боротьбу. Через те, що Інтернаціонал є позапартійна організація, яка об'єднує представників різних партій, в ньому має бути забезпечено існування правого і лівого крила.

Віктор Штерне, із Праги, розповів про уніфікацію виховачої роботи в Комінтерні, що його агітаційний апарат становить міжнародно централизовану організацію.

"Комінтерн, — заявив промовець, — розглядає виховачою роботу не ізольовано, а як частину всього комуністичного руху, що має за свою ціль визволення пролетаріату".

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ МЕДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

При харківському Санітарно-Бактеріологічному Інституті є надзвичайно цінна фундаментальна медична бібліотека, що має кілька тисяч томів наукової медичної літератури. Особливо широко представлено там матеріал, що стосується до історії лікарської організації та охорони здоров'я за царських часів.

Нині в звязку з розгортанням науково-дослідницької та науково-практичної роботи в галузі охорони здоров'я, передбачають перетворити цю бібліотеку в центральну книгозбірку України. З організації Всеукраїнського Інституту Охорони Здоров'я йому буде передано цю бібліотеку для наукової роботи.

340 ЕКСКУРСІЯ НА ДНІПРЕЛЬСТАН.

Від початку робіт Дніпрельстану відвідало 340 екскурсій, в тому числі 14 чужоземних делегацій. Усіх екскурсантів було 16,400 осіб. Щоб це більше популяризувати будівництво, на весні збудується спеціальний павільон для екскурсантів. На стінах павільона розмістяться 22 великі пляни робіт на те, щоб дилічково з віком на будівництво екскурсанти краще могли-б в ньому орієнтуватися. Павільон збудується на найвищому місці, звідки можна буде бачити ціле будівництво.

НАЯВЛЮШІ МЛІН У СОЮЗІ.

Дніпропетровська контора Укрхлібу почала будову найбільшого в С.Р.С.Р. млина, з протіською спроможністю до 24,000 пудів зерна на добу. Устаткування млина провадитиметься за останнім словом американської техніки. Удодержанням енергії з Дніпрельстану, у Дніпропетровську собівартість переробки зерна знизиться до 5 коп. на пуді.

НОВІ ВИДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ "ЗАХІДНА УКРАЇНА".

Іван Лаїза: "На руїнах поївді". Нарис з 9 світлинами. Весь чистий прибуток з видання йде на допомогу жертвам повені на Західній Україні.

В кінці крім фактичних даних про повінь, про заподіяні шкоди, подано голосу галицької преси та висвітлено заходи в справі допомоги потерпілим трудящим Західної України та "допомогу" польській владі і української буржуазії.